

Visoki predstavnik EU za zajedničku spoljnu i bezbednosnu politiku

Završetak Hladnog rata i postojanje brojnih kriza u evropskom susedstvu podstakli su EU na to da razvije zajedničku spoljnu i bezbednosnu politiku (ZSBP). Ova politika je Ugovorom iz Matrihta ustanovljena kao drugi stub EU. Ugovor je stupio na snagu 1993. godine i njim je uvedeno nekoliko važnih novina u tu oblast. Jedna od njih je i postojanje funkcije Visokog predstavnika, koju je preuzeo Generalni sekretar Saveta. Njegov zadatak je da obezbedi veću efikasnost i kontinuitet prilikom odlučivanja. Trebalo bi da pomaže prilikom formulisanja, pripremanja i realizovanja odluka i da vodi dijalog sa trećim stranama.

Prvi Visoki predstavnik za ZSBP bio je tadašnji generalni sekretar Jirgen Trumf, ali je na tom mestu ostao svega nekoliko meseci. U junu 1999. godine za prvog zvaničnog Visokog predstavnika za ZSBP postavljen je Havijer Solana, bivši generalni sekretar NATO. Tokom njegovog mandata, funkcija Visokog predstavnika je proširena. Sada Visoki predstavnik za ZSBP koordinira Evropskom bezbednosnom i odbrambenom politikom (EBOP), igra ulogu generalnog sekretara Saveta EU i Zapadnoevropske unije i predsednik je Evropske odbrambene agencije. Zbog širokih ovlašćenja koje ima, Havijera Solanu nazivaju često prvim evropskim ministrom spoljnih poslova. Stvaranjem institucije Visokog predstavnika Evropa je odgovorila na pitanje koje je Kisindžer davno postavio: „Kome da telefoniram kada zovem Evropu?“

Ustav EU, koji su na referendumima održanim 2004/2005. godine odbacili građani Francuske i Holandije, predviđao je da Visoki predstavnik za ZSBP bude unapređen u ministra spoljnih poslova EU. Prema Lisabonskom ugovoru, pozicija Visokog

predstavnik trebao bi da bude sjedinjena sa pozicijom evropskog komesara za spoljne poslove, a predviđeno je da novo ime ove funkcije bude *Visoki predstavnik EU za spoljne poslove i bezbednost*.